Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

LAUSUNTO

Päiväys/ Datum 8.12.2016

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Dnro/Dnr TRAFI/369178/03.03.01/2016

liv@eduskunta.fi

Viite/ Referens HE 161/2016 vp/ Lisäselvityspyyntö

Liikennekaari I

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta lisäselvitystä hallituksen esityksestä liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 161/2016 vp. Lisäselvityksenä Trafi esittää seuraavaa.

Taksiliikennelupa ja taksinkuljettajan ajolupa

Taksiliikenneluvan myöntämisen osalta liikennekaaressa on määritelty taksiliikenneluvan myöntämisen edellytykset. Liikenneluvan myöntämisen edellytykset ovat pääpiirteissään vastaavat kuin nykyään pois lukien yrittäjätutkintoon liittyvät asiat, joita norminpurun hengessä on tarkoitus keventää. Luvan myöntämisen yhteydessä edellytykset tullaan tarkastamaan eri viranomaisrekistereistä, kuten nykyään. Mikäli edellytykset eivät täyty, niin lupaa ei myönnetä.

Luvan myöntämisen jälkeen Trafi valvoo edellytysten täyttymistä valvontasuunnitelman perusteella, joka on tarkoitus laatia järjestelmällisen valvonnan toteuttamiseksi. Suunnitelman mukaisesti voidaan esimerkiksi riskiperusteisesti valita yrityksiä vuosittain tarkistuksen kohteeksi ja selvittää täyttyvätkö luvan myöntämisen edellytyksen edelleen. Luvallista toimintaa liikenteessä valvoo poliisi, joka voi valvonnassa tarkistaa, että henkilöitä kuljettavalla on voimassaoleva liikennelupa. Mikäli näin ei ole, niin asia voidaan käsitellä luvattomana taksiliikenteen harjoittamisena kuten nykyään. Trafi on esittänyt arvion htv-resursseista, joilla pystytään hoitamaan luvan myöntöön, vuosivalvontaan sekä neuvontaan liittyvät tehtävät.

Taksinkuljettajan ajoluvan osalta liikennekaaressa ehdotetut säännökset vastaavat pääpiirteiltään nykyisiä säännöksiä. Trafi myöntää taksinkuljettajan ajoluvan ja myöntämisen edellytyksenä on B-luokan ajokortti, riittävä terveys sekä rikostaustan osalta tarvittava nuhteettomuus. Rikostaustan osalta säännöstä on täsmennetty, mikä on hyvä hakijan oikeusturvan kannalta samoin kuin se, että rikostausta tarkistetaan rikos- ja sakkorekisteristä pohjautuen lainvoimaisiin tuomioihin. Rikostaustan tarkistus on mahdollista tehdä jatkossa rajapintatarkistuksena oikeusrekisterikeskuksen järjestelmistä, mikä nopeuttaa prosessia nykyisestä.

Terveyden osalta kuljettajalta edellytetään ajokortista riippumatta ryhmän 2 terveysvaatimuksia. Taksinkuljettajan toimintakyvyn osalta täydentävä vaatimus sisältyy taksiliikenteen harjoittamista koskeviin velvollisuuksiin. Toimintakyvystä ei ole norminpurun hengessä enää tarvetta antaa erillistä määräystä, sillä Trafin toimivaltaan kuuluu jo nykyään lääkäreiden ajoterveysohjeiden ja lomakkeiden antaminen. Ajoterveysohjeissa voidaan määritellä riittävä toimintakyky taksinkuljettajan osalta vastaavasti kuin muiden terveydellisten edellytysten osalta on nykyään jo tehty. Toiminnallinen tarkistus huomioidaan myös lomakkeissa, kuten nykyään. Tämä prosessiuudistus on erittäin kannatettava ja sillä voidaan varmistaa kuljettajalle riittävä toimintakyky.

Taksinkuljettajan ajoterveyttä valvoo luvan voimassa ollessa sekä poliisi että lääkäri. Mikäli poliisilla on aihetta epäillä, ettei kuljettaja täytä taksinkuljettajan terveysedellytyksiä voidaan hänet määrätä toimittamaan lääkärinlausunto. Mikäli vaatimukset eivät täyty, voidaan taksikuljettajan ajolupa perua toistaiseksi, kunnes terveysvaatimusten täyttyminen osoitetaan. Lääkärillä on myös ajoterveysasioihin liittyen ilmoitusvelvollisuus poliisille, joten myös tätä kautta voidaan puuttua puutteellisiin terveysvaatimuksiin.

Rikosten ja rikkomusten johdosta ajoluvan peruuttaa poliisi. Rikokset ja rikkomukset tulevat tietoon poliisin esitutkinnassa ja taksinkuljettajan ajolupaan voidaan heti puuttua. Tältä osin tilanne vastaa nykyistä menettelyä. Ajolupa voidaan peruuttaa määräajaksi rikoksen vakavuudesta riippuen. Jos ajolupa on ollut jo jonkun teon vuoksi peruutettuna ja kuljettaja on saanut ajoluvan takaisin, ei sama teko ole enää luvan uusimisen esteenä, jos siitä on jo kärsitty peruutus. Tällä estetään kaksoisrangaistavuus kuten nykyään.

Liikennekaaren myötä yhdellä liikenneluvalla voi kuljettaa useaa ajoneuvoa ja ajoneuvot voivat olla luvanvaraisessa käytössä satunnaisesti. Esityksen mukaisesti taksamittareista tulee ”teknologianeutraaleja” ja taksan periminen voi jatkossa määräytyä vapaammin, esim. mobiilisovelluksen avulla. Edellä mainitun perusteella käyttötietoon ja muutoskatsastukseen liittyviä säännöksiä on hyvä tarkastella ottaen huomioon ajoneuvokohtaisesta luvasta luopuminen sekä muidenkin teknisten laitteiden tai sovellusten käyttö taksan perimisessä kuin taksamittari.